

Мета:

- учити визначати особливості емоційного змісту, засоби музичної виразності; дати визначення поняття «аркан»; продовжити формувати зорово-слухове сприйняття;
- розвивати творчі здібності, емоційну сферу учнів;
- виховувати любов до музики, народної творчості; прищеплювати бажання навчатися.

Музичний матеріал: український народний танок «Аркан»; Б. Савельєв «Якщо добрий ти».

Наочні посібники: нотна хрестоматія; картки для виконання завдань.

Обладнання: ТЗН; дитячі музичні інструменти; фонохрестоматія.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

Учні входять до класу під музичний супровід (Б. Савельєв «Якщо добрий ти»).

1. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Перевірка готовності класу до уроку. Музичне вітання

2. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Учитель. Упевнена, що всі ви любите танцювати. А чи можна через танок передати характер і настрій? Сподіваюся, що наприкінці уроку ви зможете дати відповідь на це запитання.

3. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Бесіда

- ♦ Що може виражати музика?
- ♦ Що таке виражальність?
- ♦ Які танці вам відомі?

Завдання: допишіть у картках пропущені літери у назвах танців (*вальс, полька, козачок, гопак*).

В			Ь	С	П	О			К		К		З			К	Г			А	К
---	--	--	---	---	---	---	--	--	---	--	---	--	---	--	--	---	---	--	--	---	---

Учитель. Милуючись злагодженими рухами танцівників, мимохідь ставиш собі запитання: «Що допомагає у танці спільно рухатися?» Звісно, це — ритм. Пропоную пограти у ритмічну гру.

Гра «Ритмічна естафета»

Учні об'єднуються у дві команди і шикуються у дві колони. Останній учень у кожній колоні тихенько простукує нескладний ритмічний рисунок по плечу товариша, який стоїть перед ним. Той «передає естафету» далі. Учень, який «приймає естафету» останнім, має записати ритмічний рисунок на дошці.

4. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Учитель. На попередньому уроці ми переконалися в тому, що найважливішою властивістю музики є виражальність: музика виражає внутрішній світ людини, її думки і почуття, настрої і переживання. З давніх-давен народ передавав свою історію, думки та почуття у піснях і танцях. З-поміж українських народних танців є танок, назву якого ви дізнаєтеся, розгадавши ребус.

Ребус

Дайте відповіді на запропоновані запитання, потім упишіть перші літери відповідей до клітинок (*див. малюнки-підказки*).

1. Професійний виконавець, який виступає у театрі, цирку, концерті. (*Артист*)
2. Назва великого музичного інструмента. (*Рояль*)
3. Людина, яка створює музику. (*Композитор*)

4. Назва музичного інструмента з родини гармошок. (Акордеон)

Учитель. Ми відгадали назву танцю. «Аркан» — це чоловічий танець, що виник на Гуцульщині. За переказами, його виконавці спустилися з гір, щоб обороняти рідний край.

- ♦ Прослухайте музику цього танцю та скажіть, яким є характер музики.
- Слухання українського народного танцю «Аркан».
- ♦ Яким є характер музики? Оберіть потрібні слова: запальний, мужній, енергійний, спокійний, завзятий.
- ♦ Що виражає музика танцю? Оберіть потрібні слова: мужність, радість, гордість, байдужість, спокій, ніжність.
- ♦ Як ви вважаєте, музику танцю виконував один інструмент чи декілька?
- ♦ Коли яскравіше звучить музика: у виконанні одного інструмента чи оркестру?

Мелодія яскраво сяє,
А супровід — допомагає.

- ♦ Який музичний інструмент ви обрали б для супроводу «Аркану»?

Учитель розповідає про танець (бажано розповідь супроводжувати переглядом відеоматеріалів).

«Аркан» — старовинний танець, що є основним елементом обряду посвячення гуцульського двадцятирічного хлопця у легіні. Після участі у ньому він отримував право носити *бартку* (топірець) і підперезуватися *чересом* (широким паском). У танці хлопці демонстрували силу, спритність, дисциплінованість. «Аркан» танцюють зімкненим колом або півколом з топірцями в руках (під музичний супровід із характерним ритмічним чергуванням). Танець поширений в Івано-Франківській, Чернівецькій та Закарпатській областях.

Отже, приєднаймося до виконавців і разом виконаймо цей запальний танок!

Повторне слухання танцю з ритмічним супроводом на дитячих музичних інструментах.

Бубон | ∑ | ∑ | ∑ | |
Брязкальця П | П | П | |

Вокально-хорова робота

Учитель. Справжня музика завжди пробуджує у наших серцях найкращі, найсвітліші почуття. Вона навчає нас бути добрими, щирими, співчутливими, вірними друзями. Саме про це йдеться у пісні, що ми розучували на попередньому уроці.

- ♦ Пригадайте її назву.

Розспівування

Продовження розучування пісні Б. Савельєва «Якщо добрий ти».

5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Бесіда

- ♦ Що виражає музика, що звучала на сьогоднішньому уроці?
- ♦ З яким українським народним танцем ви сьогодні ознайомилися?

Учні виходять із класу під музичний супровід (Б. Савельєв «Якщо добрий ти»).